

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΥΔΑΤΩΝ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
& ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΤΩΝ, ΔΑΣΟΛΟΓΙΟΥ,
ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ & ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ**

**ΠΡΟΣ :Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα
(Ηλ. ταχυδρομείο: vouli1@prv.ypoka.gr)**

Ταχ. Δ/ση : Τέρμα Αλκμάνος, 11528 Αθήνα

Πληροφορίες : Μ. Βλάχου

Τηλέφωνο : 2131512109

Δ/ση ηλ. ταχυδρομείου: m.vlachou@prv.ypoka.gr

ΘΕΜΑ : Ερώτηση 2224/26-11-2019

Σε απάντηση της εν θέματι 2274/26-11-2019 ερώτησης, ενημερώνουμε τα εξής:

Ο δασικός χάρτης αποτελεί κτηματογραφικό διάγραμμα που απεικονίζει τις εκτάσεις στις οποίες εφαρμόζονται πρωταρχικά οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Αποτυπώνει τη μεταβολή της χρήσης των οικοσυστημάτων ανεξάρτητα από τους λόγους που οδήγησαν σε αυτή (νομίμως ή μη). Σύνομες υφιστάμενες χρήσεις γης, δεν αναιρούνται και δεν επιβάλλονται κυρώσεις απορρέουσες από τη δασική νομοθεσία.

Η κατάρτιση των δασικών χαρτών πραγματοποιείται βάσει κανονιστικών πράξεων (τεχνικές προδιαγραφές) που εκδίδονται βασιζόμενες στους νόμους του κράτους και τους κανόνες της τεχνικής και της επιστήμης. Οι προδιαγραφές για την κατάρτιση των δασικών χαρτών περιλαμβάνονται στη με αριθ. 158576/1579/4-7-2017 ΥΑ «Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών και τιμολογίου υπολογισμού προεκτιμώμενων αμοιβών για τις εργασίες κατάρτισης δασικών χαρτών» (ΦΕΚ 2373/Β). Η κατάρτιση δε των δασικών χαρτών, με σημείο αναφοράς την παλαιότερη και την πλησιέστερη προς το χρόνο κατάρτισης του δασικού χάρτη αεροφωτογράφιση της περιοχής, θεσμοθετήθηκε αμέσως μετά την ισχύ του Συντάγματος το 1975, με το ν. 248/1976, καθώς η προστασία του περιβάλλοντος ανήχθη σε υποχρέωση του Κράτους και έκτοτε σε κάθε αλλαγή του θεσμικού πλαισίου κατάρτισης δασικών χαρτών επαναλαμβάνεται. Δεν αποτελεί καινοφανή πρόβλεψη του ν. 4389/2016, σύμφωνα με τον οποίο επικαιροποιήθηκαν οι δασικοί χάρτες.

Ο ορισμός του δάσους, ο οποίος λαμβάνεται υπόψη για την κατάρτιση του δασικού χάρτη, έχει συμπεριληφθεί ως ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 24 του Συντάγματος. Προηγούμενη προσπάθεια τροποποίησης του ορισμού των δασών και δασικών εκτάσεων, κρίθηκε ως ανίσχυρη, με τις 32, 33 και 34/2013 αποφάσεις του ΣτΕ, με το σκεπτικό ότι «είναι αδιάφορο το είδος ή τα είδη των άγριων ξυλωδών φυτών δηλαδή αν είναι δασοπονικά ή μη». Έτσι η θεώρηση των δασικών χαρτών μετά τις παραπάνω αποφάσεις βασίστηκε στο Συνταγματικά κατοχυρωμένο ορισμό του δάσους. Υπάρχουν, λοιπόν, ενιαία αντικειμενικά κριτήρια

καθορισμού των δασών, δασικών & χορτολιβαδικών εκτάσεων, που αποτελούν και το περιεχόμενο του δασικού χάρτη.

Σε ότι δε αφορά τις λεγόμενες εποικιστικές εκτάσεις:

A) για την απόδοσή τους στο δασικό χάρτη λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του ν. 4061/2012 που ορίστηκε ότι: “Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται σε ανταλλάξιμες εκτάσεις, δάση, δασικές ή αναδασωτές εκτάσεις, προστατευόμενες περιοχές των άρθρων 18 και 19 του Ν. 1650/1986 (Α’ 160), χώρους και ζώνες μνημείων που προστατεύονται από την αρχαιολογική υπηρεσία, αιγιαλό και παραλίες, όπως ορίζονται από τις διατάξεις του Ν. 2971/2001 (Α’ 285), καθώς και σε άλλες προστατευόμενες, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, περιοχές”. Κατά συνέπεια όλες οι εκτάσεις με δασικό χαρακτήρα και αυτές που έχουν κηρυχθεί αναδασωτές, διαχειρίζονται και προστατεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και δε διέπονται από το ειδικό καθεστώς διοίκησης και διαχείρισής τους σύμφωνα με τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας (ως δασικές εποικιστικές εκτάσεις). Αυτά έγιναν γνωστά στις δασικές υπηρεσίες με την 169536/1516 /19-4-2012 (ΑΔΑ: Β4ΩΜ0-ΜΥΛ) εγκύκλια οδηγία. Επίσης με την με αριθ. 171460/2421/19-6-2012 (ΑΔΑ: Β4ΛΤ0-ΖΑΩ) “Διευκρινήσεις επί της εφαρμογής διατάξεων του νόμου 4061/2012 (66/Α’)” κατέστη σαφές ότι “για τη διακρίβωση του χαρακτήρα των ανωτέρω εκτάσεων, ερευνάται η εικόνα των παλαιότερων και των εν συνεχεία νεότερων Α/Φ που διαθέτει η δασική υπηρεσία, εν συνδυασμό με τα στοιχεία της αυτοψίας που θα πραγματοποιηθεί για την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί απώλεια της δασικής μορφής, ζητείται να δικαιολογηθεί αυτή, βάσει του τίτλου ή της διοικητικής πράξης που απέρρευσαν από την εποικιστική νομοθεσία.”. Με την παρ. 17 αρθ. 36 αυτού ορίστηκε ότι “Δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας διαθέσιμα ή κοινόχρηστα ακίνητα δασικού χαρακτήρα που διατέθηκαν ως κληροτεμάχια και εκχερσώθηκαν για το λόγο αυτόν πριν την ισχύ του παρόντος νόμου, καθώς και εκτάσεις δασικού και χορτολιβαδικού χαρακτήρα της περίπτωσης α’ της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, που περιελήφθησαν στον κτηματολογικό πίνακα κυρωμένου αναδασμού του άρθρου 15 του ν. 647/ 1977 (Α’ 242) και έχουν αποδοθεί σε δικαιούχους. Διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την προστασία τους ανακαλούνται. (Όπως προστέθηκε με την παρ.2 Άρθρο 49 ΝΟΜΟΣ 4280/2014 και ισχύει από 8/8/2014). Σε κάθε περίπτωση, όμως, είναι απαραίτητη η επιβεβαίωση, από την καθ’ ύλην αρμόδια για την εφαρμογή της εποικιστικής νομοθεσίας υπηρεσία, των ευεργετικών συνεπειών αυτής, επί της απόδοσης στο δασικό χάρτη των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων. Συνεπώς αν δεν προσκομίζονται επιβεβαιωμένα από την αρμόδια υπηρεσία τα στοιχεία που υποδεικνύουν ότι η απώλεια της δασικής μορφής, δικαιολογείται, βάσει του τίτλου ή της διοικητικής πράξης που απέρρευσαν από την εποικιστική νομοθεσία και δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί, δεν είναι δυνατό να συμπεριληφθούν στο περιεχόμενο του δασικού χάρτη, ως εξαιρούμενες της δασικής νομοθεσίας εκτάσεις, καθώς σε κάθε άλλη περίπτωση, όταν δηλαδή η έκταση εμφανίζεται με ανέκαθεν δασική μορφή ή όταν η έκταση που εκχερσώθηκε νομίμως, δάσωσε επιγενεστέως και την κατέλαβε ο νόμος 4061/2012 με δασική μορφή, αλλά και όταν η έκταση εκχερσώθηκε χωρίς αυτή να αποτελεί αντικείμενο της απαλλοτριωτικής διαδικασίας, η απόδοση του χαρακτήρα γίνεται με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

B) για την αναγνώριση των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 1 αρθ. 10 ν. 3208/2003, όπου το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε δάση, δασικές εκτάσεις και στις εκτάσεις των περιπτώσεων α` και β` της παραγράφου 5 του άρθρου 3

ν. 998/1979 που αναγνωρίστηκαν ως ιδιωτικά: ι) Με τις διατάξεις του Αγροτικού Κώδικα και κ) Επίσης, με τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν.δ. 2185/1952 «περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως κτημάτων προς αποκατάστασιν ακτημόνων καλλιεργητών και κτηνοτρόφων» (Α' 217) και του άρθρου 26 του ν. 2040/1992, σε ό,τι αφορά τις δασικές εκτάσεις της παραγράφου 2, τις εκτάσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 και τις υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει. Ενώ σύμφωνα με τις διατάξεις αρθ. 26 ν. 2040/1992 "Σε κτήματα που έγινε απαλλοτρίωση για την αποκατάσταση ακτημόνων κτηνοτρόφων, με βάση τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας, οι εξαιρεθείσες υπέρ των ιδιοκτητών εκτάσεις βάσει του άρθρου 29 του ν.δ. 2185/1952, που εμπίπτουν "στην κατηγορία των εδαφών του άρθρου 3 παρ. 2, καθώς και των εδαφών με τη μορφή της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει", "«και στην κατηγορία των υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπών κορυφών ή αλπικών ζωνών των ορέων της παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου 3 του ν. 998/1979» θεωρούνται ιδιωτικές, εφόσον έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση των δικαστηρίων για την αναγνώριση των δικαιούχων αποζημίωσης. Της εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται κτήματα, που έχουν χαρακτηριστεί ως ανταλλάξιμα και διεκδικούνται ως τοιαύτα.

Οι ανωτέρω διατάξεις, που θεσπίστηκαν πριν την ισχύ του ν. 4389/2016, είναι σε ισχύ και υποχρεωτικά εφαρμοστέες από το σύνολο της διοίκησης, από τον ΟΠΕΚΕΠΕ αλλά και από τα όργανα που πραγματοποιούν μεταβολές (μεταβίβαση, σύσταση, αλλοίωση) εμπραγμάτων δικαιωμάτων. Διοικητικές πράξεις, λοιπόν, που αναδεικνύουν νομική εξαίρεση από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, θα αποτυπωθούν στο δασικό χάρτη και μετά την κύρωσή του, με ρητή πρόβλεψη στο άρθρο 20 παρ. 1 ν. 3889/10 όπως ισχύει, με αναμόρφωση κυρωμένου δασικού χάρτη εξαιτίας διοικητικών πράξεων που όφειλαν να συμπεριληφθούν ή εσφαλμένα αποτυπώθηκαν σε αυτόν.

Εν κατακλείδι, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ο δασικός χάρτης δεν θα έπρεπε να δημιουργεί προβλήματα ούτε στο σύνολο των σύνομων καλλιεργειών σε σχέση με τις επιδοτήσεις, ούτε στις μεταβιβάσεις εμπραγμάτων δικαιωμάτων.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Σ. ΤΣΙΛΙΚΟΥΝΑΣ